

ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE FONDUL ROMÂN DE CONTRAGARANTARE ÎN ANUL 2014

Activitatea desfășurată de FRC în anul 2014 a avut în vedere obiectivele și măsurile prevăzute în Programul de activitate pe anul 2014, elaborat pe baza Strategiei FRC pentru anii 2011-2013, cu proiecții până în anul 2015, inclusiv în ceea ce privește demararea acțiunilor necesare privind dezvoltarea mecanismului de acordare a contragaranțiilor în contextul noii viziuni privind perfecționarea activității FRC adoptate prin aprobarea C.S. din luna iulie 2013.

Rezultatele obținute au fost determinate de contextul cadrului economic general dat de specificitatea dinamicii economiei românești și condițiile de creditare tot mai neprietenoase pentru IMM, înscriindu-se, în același timp, pe coordonate comparabile cu evoluția generală a sistemului financiar-bancar și, în mod în special, potrivit strategiilor de piață ale fondurilor de garantare a creditelor partenere ale FRC.

Cadrul economic general

În cadrul prognozelor actualizate, comunicate de Fondul Monetar Internațional în luna ianuarie 2015 în ediția World Economic Outlook Update (WEO)¹, entitatea internațională a revizuit scenariul macroeconomic central de previziune pentru 2015 și 2016.

Nivelul creșterii globale a fost influențat de scăderea prețului petrolului având un impact asupra stimulării ofertei. Creșterea globală în 2015 - 2016 este proiectată la 3,5 și 3,7%, revizuire în scădere cu 0,3 % față de estimarea din luna octombrie 2014. Revizuirile reflectă reevaluarea prognozelor din China, Rusia, zona euro, și Japonia, precum și o slăbire a activității principalilor exportatori de petrol. Economia Statelor Unite este singura pentru care prognoza de creștere a fost revizuită în sens ascendent. Repartizarea riscurilor la nivelul creșterii globale este mai echilibrată decât în octombrie 2014.

Principalii factori de influență a riscurilor se referă la scăderea prețului petrolului și volatilitatea piețelor financiare globale, în special în economiile emergente, unde prețurile mai mici ale petrolului au avut ca efect vulnerabilități ale balanței comerciale, în special a exportatorilor de petrol. Stagnarea și inflația scăzută sunt încă preocupări în zona euro și în Japonia.

¹ World Economic Outlook Update – International Monetary Fund, January 19, 2015

Specialiștii FMI consideră de asemenea că economia Europei va avea mai mult de pierdut din cauza investițiilor slabe decât va câștiga de pe urma prețului scăzut al petrolului.

Astfel, în zona euro se prognozează o relansare graduală sensibilă sprijinită de scăderea prețului petrolului, deprecierea euro, politici fiscale și monetare mai neutre precum și o îmbunătățire a condițiilor de creditare. Este prognozată o creștere anuală mai mică decât estimările anterioare de la sfârșitul anului 2014, respectiv 1,2% în 2015 și 1,4% în 2016.

În ceea ce privește economiile din Europa emergentă, categorie în care este inclusă și România, FMI previzionează o creștere de 2,9% /an în 2015 și 3,1% în 2016, niveluri sensibil mai mici decât estimările anterioare.

Pentru România experții Fondului Monetar Internațional² au notat că „economia românească a corectat în mare parte dezechilibrele interne și externe prin intermediul unui mix de politici macroeconomice solide. Cu toate acestea, convergența a stagnat și infrastructura publică precară s-a dovedit a fi o piedică principală pentru o traiectorie de creștere mai puternică. În același timp, România se menține vulnerabilă la șocuri externe, iar remedierea bilanțurilor nu este încă finalizată. Totodată, politicile macroeconomice sustenabile trebuie combinate cu măsuri de eficientizare a cheltuielilor publice – în mod special accelerarea absorbției de fonduri UE pentru modernizarea infrastructurii publice – de revigorare a reformelor ce trenează în sectorul întreprinderilor de stat și rezolvarea moștenirilor lăsate de criză în sectorul financiar.

Experții FMI evidențiază că PIB-ul României a revenit anul trecut la nivelul anterior crizei, iar momentul de creștere se consolidează. Consumul privat și exporturile puternice au susținut relansarea economică anul trecut, investițiile rămânând însă în acest timp modeste. Experții anticipează o creștere reală a PIB de 2,7% în anul 2015 și de 2,9% în 2016. Principala forță motrice a acestei creșteri se preconizează a fi consolidarea consumului privat – pe fondul unei creșteri puternice a salariului real, al prețurilor scăzute la petrol și al unor rate ale dobânzii ce au atins niveluri minime record. Pe măsură ce creșterea internă se întărește, deficitul de cont curent este prognozat a se mări puțin în acest an. Este probabil ca inflația scăzută importată și un output gap ce se menține în domeniul negativ să păstreze inflația considerabil sub ținta vizată în cea mai mare parte a anului 2015.

Riscurile aferente prognozei sunt mai degrabă ca aceasta să fie prea pozitivă. O volatilitate reînnoită pe piața financiară mondială sau în zona euro, precum și o perioadă prelungită de creștere lentă și inflație scăzută în zona euro ar putea exercita presiuni asupra economiei românești. Datorită comerțului și legăturilor financiare relativ limitate cu Rusia și Ucraina, efectele directe generate de evoluțiile geopolitice ar trebui să fie însă gestionabile.

² Declarație de presa a experților FMI, 10 februarie 2015, consultări periodice conf. Art. IV din statutul FMI

Conform estimărilor publicate de Institutul Național de Statistică³, Produsul intern brut în anul 2014 a fost, în termeni reali, mai mare cu 2,8% comparativ cu anul 2013.

Creditarea sectorului IMM

În cadrul consultărilor periodice cu România, experții FMI au evidențiat de asemenea stagnarea procesului de relansare a creditării.

Procesul de *deleveraging* din partea băncilor străine (scăderea investițiilor) a încetinit, dar conjugat cu alți factori pe parte de ofertă a ținut pe loc relansarea creșterii creditului. Pe partea cererii, penuria de împrumuturi bancabile și gradul relativ mare de îndatorare al IMM-urilor au contribuit la creșterea negativă a creditului începută la mijlocul anului 2013. Asigurarea posibilităților de finanțare bancară pe termen lung – inclusiv prin adoptarea legii obligațiunilor garantate – și consolidarea instrumentelor de sprijin existente pentru creditarea IMM-urilor ar favoriza intermedierea, în asociere cu rate ale dobânzilor situate la minime record și cu redresarea permanentă a economiei.

Conform analizelor BNR, activitatea de creditare a continuat să se restrângă pe parcursul anului 2014, viteza de scădere diminuându-se însă la mai puțin de jumătate comparativ cu media anului anterior, astfel încât în luna decembrie 2014 soldul creditului intern a fost cu doar 1,4% mai scăzut față de sfârșitul lui 2013.

Contribuții în acest sens au revenit ambelor componente majore – creditul acordat sectorului privat și-a atenuat declinul (cu 0,8 puncte procentuale până la -3,9) în timp ce stocul creditului neguvernamental la sfârșitul lui decembrie 2014 a fost superior cu 5,4% nivelului din decembrie 2013.

Soldul creditului neguvernamental în lei acordat de instituțiile de credit s-a majorat la 31 decembrie 2014 cu 8,5% (7,6% în termeni reali) față de 31 decembrie 2013 pe seama majorării cu 17,4% (16,5% în termeni reali) a creditului acordat gospodăriilor populației, în timp ce componenta în valută exprimată în lei s-a diminuat cu 10,6% (exprimat în euro, creditul în valută s-a redus cu 10,5%). Creditul neguvernamental total s-a redus cu 3,1% (-3,9% în termeni reali).

Conform Sondajului BNR privind creditarea companiilor nefinanciare, publicat în luna februarie 2015, finanțarea bancară s-a menținut ca o opțiune puțin uzitată de către firme, majoritatea apelând la surse interne de finanțare. Percepțiile asupra condițiilor de finanțare stabilite de instituțiile financiare s-au modificat sensibil față de semestrul trecut. Nivelul ridicat al dobânzilor și comisioanelor, cerințele privind tipul sau valoarea garanției, clauzele contractuale și

³ Comunicatul de presa nr. 81 din 07 aprilie 2015, Institutul Național de Statistică

birocrăția reprezentând, în această ordine, cele mai însemnate obstacole pentru companii în a accesa resurse financiare de la bănci și/sau IFN.

Astfel, standardele de creditare au fost menținute constante în cursul anului 2014, băncile estimând relaxarea moderată a acestora pentru trimestrul I 2015. Cererea de credite din partea firmelor a consemnat o creștere marginală la nivel agregat, iar pentru trimestrul I 2015 instituțiile de credit preconizează un avans moderat.

Concret, în sectorul companiilor nefinanciare au fost evidențiate următoarele evoluții:

- Standardele de creditare au fost menținute constante în cursul anului 2014, după ce în trimestrul anterior acestea au fost relaxate moderat. Pentru trimestrul I 2015, instituțiile de credit estimează o relaxare moderată a condițiilor de creditare, indiferent de tipul creditului.
- Termenii creditării au fost menținuți în cursul anului 2014 la un nivel similar trimestrului anterior cu excepția următorilor termeni care au fost relaxați marginal: cerințele privind scadența maximă, costurile creditării altele decât dobânzile și *spread*-ul ratei medii de dobândă a creditului față de ROBOR.
- Cererea de credite a consemnat o creștere marginală în cursul anului IV 2014 la nivel agregat, pe fondul majorării cererii de credite din partea corporațiilor și a cererii de finanțare pe termen scurt a întreprinderilor mici și mijlocii. Pentru trimestrul I 2015, instituțiile de credit prognozează o creștere moderată a cererii de credite a companiilor, în special pe fondul avansului cererii pentru împrumuturi pe termen lung din partea IMM.
- Riscurile asociate companiilor, clasificate în funcție de sectorul de activitate al acestora, au înregistrat o evoluție mixtă în cursul anului 2014 – agricultura, intermedierea financiară, sectorul imobiliar și de turism fiind percepute ca având riscuri în creștere, în timp ce sectorul energetic fiind apreciat ca având riscuri în scădere. În funcție de dimensiune, microîntreprinderile reprezintă singura categorie căreia băncile i-au asociat un risc de credit în creștere, în timp ce în cazul celorlalte clase, băncile apreciază menținerea constantă a riscurilor comparativ cu trimestrul anterior.

Activitatea FRC în anul 2014

FRC, prin organele sale de conducere, Directorat, Consiliul de Supraveghere și AGA, a fost preocupat în permanență de asigurarea continuității activității, dezvoltarea, perfecționarea și diversificarea mecanismelor și instrumentelor sale ca o necesitate a consolidării procesului de acces la finanțare a IMM prin facilitățile contragaranției.

În cursul anului 2014 a fost demarat procesul de completare/modificare a cadrului de reglementare pentru implementarea noii viziuni a AGA, cu luarea în considerare a viziunii acționarului majoritar, statul român, reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice, privind accentuarea comportamentului prudentțial și limitarea eventualelor pierderi până la un nivel care să poată fi acoperit într-o proporție cât mai mare din resursele proprii ale FRC. În acest context, FRC a desfășurat în cursul anului 2014 următoarele activități:

1. A fost continuat și finalizat procesul de elaborare a unui nou cadru de reglementare a activității de contragarantare, astfel că în ședința din data de 05.06.2014, Consiliul de Supraveghere a aprobat *Schema de contragarantare – ajutor de minimis pentru sprijinirea accesului IMM la finanțare, Schema de ajutor de minimis pentru sprijinirea accesului la finanțare a IMM-urilor din sectorul agricol și Convenția - cadru de contragarantare* aferentă acestora aplicabilă începând cu 01.07.2014;
2. Au fost inițiate demersuri pentru revizuirea corespunzătoare a condițiilor de acordare a contragaranțiilor, aprobate prin *Ordinul MECMA nr.2199/2011, cu modificările și completările ulterioare*, acțiune finalizată în anul 2015 prin aprobarea Ordinului nr. 489/02.04.2015 al MEIMMMA.
3. A fost continuat și finalizat procesul de negociere a noilor convenții de contragarantare cu fondurile de garantare partenere, cu privire la implementarea noului mecanism de contragarantare în condițiile eliminării mecanismului de mandat. În acest sens au avut loc mai multe întâlniri de lucru cu principalul partener, FNGCMM concretizate prin semnarea *Convenției de contragarantare nr. 1/2014* cu Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii S.A. - IFN (FNGCMM) cu data de intrare în vigoare 24.07.2014. De asemenea au fost semnate convenții și cu filiale FNGCMM astfel: *Convenția nr. 4/2014* cu Fondul Local de Garantare Focșani cu data de intrare în vigoare 12.08.2014, *Convenția nr. 5/2014* cu Fondul Local de Garantare Sf. Gheorghe cu data de intrare în vigoare 19.08.2014 și *Convenția nr. 6/2014* cu Fondul Local de Garantare Craiova cu data de intrare în vigoare 18.08.2014. Menționăm că procesul de negociere cu Fondul de Garantare a Creditelor pentru Întreprinzătorii Privati (FRGCIPI) nu a fost încă finalizat până la finele anului 2014.
4. A fost aplicată o conduită la plată prudentțială prin aprobarea de către Consiliul de Supraveghere în ședința din data de 07.08.2014 a *Notei* privind analiza implicațiilor asupra conduitei la plată a FRC – decizia a fost aplicată până la 31.12.2014.
5. Pentru implementarea în condiții optime a noului mecanism de contragarantare, în luna iunie 2014 a fost aprobată revizuirea *Procedurii de desfășurare a activității de*

contragarantare pentru a cuprinde noile responsabilități și sarcini specifice procesului de analiza a contragaranțiilor, precum și fluxurile operaționale dintre structurile organizatorice implicate în acest proces. Procedurile interne au fost revizuite succesiv, în luna august și septembrie, pentru implementarea și aplicarea unitară a noilor responsabilități și sarcini specifice procesului de analiză a cererilor de plată, dar și pentru relocarea unor sarcini/responsabilități între entitățile implicate în analiza solicitărilor de acordare a contragaranțiilor și reajustare fluxurilor operaționale dintre acestea, urmare simulărilor realizate.

6. A fost continuat și finalizat procesul de negociere cu Ministerul Finanțelor Publice pentru a obține date din situațiile financiare anuale aferente anilor 2011, 2012 și 2013 depuse de întreprinderile mici și mijlocii din România.
7. Odată cu aprobarea Bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2014, prin HG nr. 36/2014 din 22 ianuarie 2014, s-a obținut prin Memorandum, aprobarea unei suplimentări a Organigramei necesară analizei și verificării îndeplinirii criteriilor de eligibilitate de către IMM-uri în procesul de acordare propriu-zisă a contragaranțiilor, în condițiile eliminării treptate a mecanismului de mandat practicat în parteneriatul cu Fondurile de garantare.
8. A fost demarat și finalizat procesul de modificare a Organigramei FRC, schema de operare a FRC fiind ajustată pentru a corespunde necesităților generate de forma finală a mecanismului de lucru, în scopul consolidării și îmbunătățirii, începând cu 01.07.2014, a coordonării activităților entităților organizatorice implicate direct în implementarea noului mecanism, precum Direcția contragarantare (s-a creat Serviciul Plăți), Direcția juridică și Serviciul risc.
9. Pentru crearea unui mecanism operativ de analiză și aprobare a acordării și plății contragaranțiilor au fost înființate comitetele de contragarantare nivel 1 și 2, cu atribuțiile de analiză, avizare și decizie prevăzute în regulamentele de funcționare și Regulamentul de Organizare și Funcționare al FRC (pragul valoric pentru delimitarea competențelor pe cele două comitete a fost stabilit la 1.000.000 lei, cu excepția competenței decizionale de implementare și aprobare a Deciziei CS nr. 75 referitoare la soluționarea cererilor de plată, care aparține exclusiv Comitetului de contragarantare nivel 2). Astfel, în trimestrele III și IV/2014, Comitetul de contragarantare nivel 1 s-a întrunit în 35 de ședințe în care au fost dezbătute în vederea avizării/aprobării un număr de 136 materiale vizând referate de analiza a solicitărilor de contragarantare/cererilor de plată/note regularizări prime, iar Comitetul de contragarantare nivel 2 s-a întrunit în 23 ședințe în care au fost analizate/aprobate un număr de 79 materiale vizând referate de analiza a solicitărilor de contragarantare/cererilor de plată.

10. În vederea asigurării unei platforme IT care să răspundă în mod optim noului mecanism, în cursul lunii iunie s-a încheiat un contract de prestări servicii specifice urmând derularea etapei de dezvoltare a soluției informatice, inclusiv regândirea unor fluxuri informatice, instalarea versiunilor de testare și efectuarea testelor de către utilizatorii FRC.
11. Au fost inițiate cu FNGCMM întâlniri de lucru prin care au fost analizate și negociate diferite aspecte pentru definitivarea noului proiect de convenție de contragarantare dedicat contragaranților individuale în valoare de maximum 100.000 EUR, prin care se realizează armonizarea cu mecanismul de garantare instituit de FNGCMM prin convențiile tip plafon, pentru a fi posibilă și contragarantarea garanțiilor acordate în baza acestor convenții. Un prim proiect al noii convenții de contragarantare a fost prezentat în primă lectură în cadrul ședinței Consiliului de Supraveghere al FRC din data de 14.11.2014, iar în ședințele CS din 04.12.2014 și 18.12.2014, au fost înaintate spre aprobare propuneri de modificare a unor prevederi din Schemele de contragarantare și noul proiect de Convenție de contragarantare. Totodată, în cadrul întâlnirilor dintre reprezentanții celor două instituții, cât și în cadrul unor întâlniri cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, au fost analizate și alte posibile variante de lucru, precum: produs de garantare-contragarantare multianual, pe 3-5 ani, care să vizeze finanțările noi în sistem *revolving* pentru capital de lucru și să asigure rambursarea integrală la finele perioadei de valabilitate; armonizarea de comun acord a tuturor criteriilor de garantare și contragarantare, iar aprobarea unui nou mecanism să se realizeze prin ordin al ministrului de resort.
12. Au fost întreprinse măsuri și acțiuni pentru protejarea patrimoniului FRC.
13. A fost elaborat și aprobat de către CS Programul de activitate al FRC pentru anul 2015.
14. A fost elaborată și aprobată norma privind calculul de provizioane și ajustări pentru deprecierea creanțelor pentru portofoliul FRC.
15. A fost elaborată și supusă spre avizarea CS Convenția de Contragarantare nr. 2/2014 împreună cu schemele de contragarantare aferente.
16. A fost aprobată constituirea Comitetului de Nominalizare la nivelul FRC precum și Regulamentul de Organizare și Funcționare al acestuia.
17. A fost declanșată procedura de selecție a unui membru al Directoratului FRC.
18. A fost elaborată Nota de fundamentare pentru Bugetul de venituri și cheltuieli al FRC pentru anul 2015.
19. A fost elaborat și aprobat de către CS Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei pentru implementarea sistemului de control intern managerial conform OMFP 946/2005;

20. A fost elaborat și aprobat de către CS Codul etic și de integritate al FRC.

Activitatea de contragarantare

În cursul trimestrelor I și II din 2014, activitatea de contragarantare a FRC s-a derulat în baza următoarelor instrumente de contragarantare:

- Norma nr. 1/2012 privind stimularea accesului la finanțare al IMM , revizia a 4 a;
- Norma nr. 2/2012 privind stimularea accesului la finanțare a IMM nou înființate (start-up), revizia a 4 a;
- Norma nr. 3/2011 privind contragarantarea garanțiilor aferente finanțărilor contractate de IMM-urile active în producția primară de produse agricole;

precum și a convențiilor încheiate cu fondurile de garantare, prin intermediul cărora se implementează aceste norme, respectiv Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii S.A.-IFN (FNGCIMM), fondurile locale de garantare Sfântu Gheorghe, Focșani și Craiova - filialele FNGCIMM și Fondul Român de Garantare a Creditelor pentru Întreprinzătorii Privati IFN S.A. (FRGCIP).

În cursul trimestrelor III și IV din 2014, activitatea de contragarantare a FRC s-a derulat în baza noilor instrumente de contragarantare *Schema de contragarantare – ajutor de minimis pentru sprijinirea accesului IMM la finanțare*, precum și a convențiilor încheiate cu fondurile de garantare, prin intermediul cărora se implementează această schemă, respectiv Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii S.A.-IFN (FNGCIMM), fondurile locale de garantare Sfântu Gheorghe, Focșani și Craiova - filialele FNGCIMM.

Volumul și structura contragaranțiilor acordate

Activitatea de contragarantare a FRC evidențiază faptul că în perioada parcursă de la înființare și până la finele anului 2014 respectiv în circa 5 ani de activitate operațională, a reușit să se structureze, să se consolideze și să se afirme vizibil și pregnant în sistemul instituțiilor financiare specializate din România.

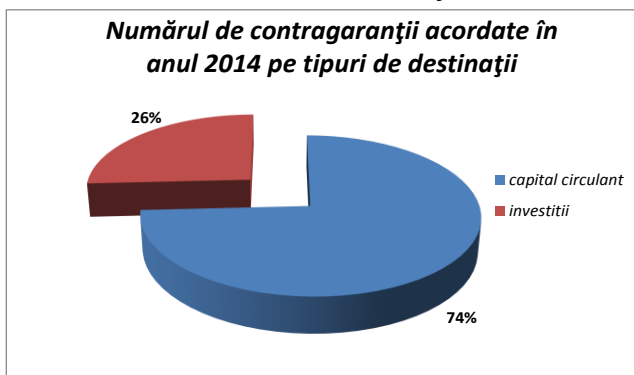
Astfel, până la data de 31.12.2014, numărul total al contragaranțiilor notificate de fondurile de garantare și confirmate de FRC este de 21.985 contragaranții, cu o valoare totală în echivalent lei de 3.923 mil. lei. Dintre acestea, în anul 2014 au fost acordate 1.306 contragaranții, cu o valoare totală în echivalent lei de 297 mil. lei, adică 8 % din valoarea totală acordată.

În îndeplinirea misiunii declarate a FRC - aceea de a contribui la atenuarea dificultăților cu care se confruntă sectorul IMM în accesarea de finanțări prin activitatea de contragarantare desfășurată până în prezent, Fondul a reușit să-și aducă contribuția prin mecanismul agregat realizat împreună cu fondurile de garantare, la susținerea unui număr total de 10.500 de IMM-uri⁴, care însumează un număr de cca. 178.200 locuri de muncă, nou create sau menținute.

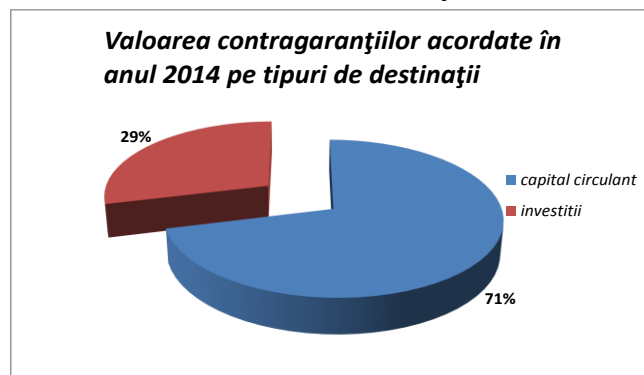
Tendința manifestată pe piața bancară începând cu anul 2011, de schimbare a modelului de business al băncilor, vizând atât restructurarea portofoliilor, cât și concentrarea datoriei pe un număr mai redus de IMM-uri cu un istoric și o bonitate bancară mai consistentă a influențat și dinamica portofoliului de contragarantii al FRC, care a înregistrat o creștere a contragarantiei medii, de la 139 mii lei în anul 2011 la 196 mii lei în anul 2012, 202 mii lei în anul 2013 și 227 mii lei în anul 2014.

În funcție de destinația/tipologia finanțării susținute, în anul 2014 au predominat, ca și în anul 2013, contragarantiile aferente capitalului de lucru, față de cele dedicate investițiilor. În activitatea desfășurată în anul 2014, fondurile de garantare și Fondul Român de Contragarantare, pe baza convențiilor încheiate s-au implicat dedicat în susținerea IMM-urilor care, ca efect al crizei financiare, s-au confruntat cu o puternică decapitalizare și lipsă de lichidități necesare desfășurării activității curente, pe fondul înăsprirea condițiilor de finanțare și a aversiunii la risc a băncilor, care s-a menținut ridicată. Acest fapt este reflectat de structura portofoliului de contragarantii acordate în anul 2014 și care se prezintă în graficele nr.1 și 2.

Grafic nr. 1

Grafic nr. 2

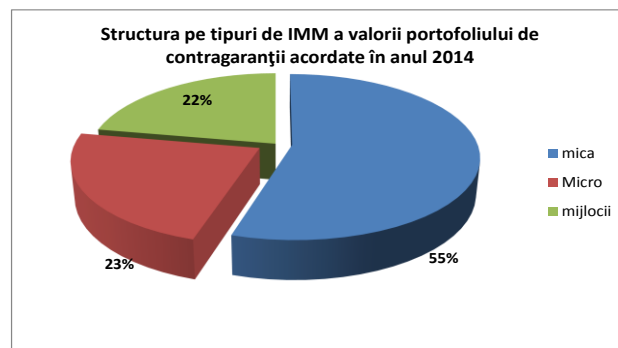
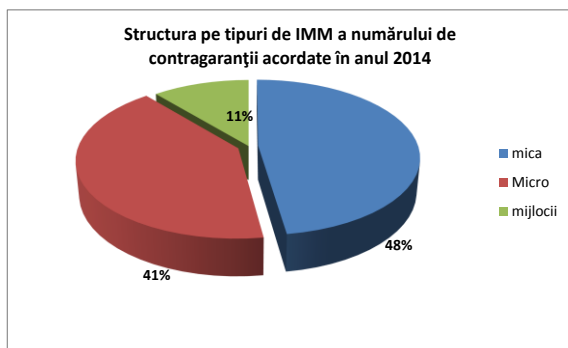

Portofoliul de contragarantii acordate în anul 2014 din punct de vedere a tipurilor de IMM beneficiare este prezentat în graficele nr. 4 și 5:

Grafic nr. 4

Grafic nr. 5

⁴ținând cont de faptul că un număr însemnat de IMM au beneficiat anual de contragarantii urmare reînnoirii/prelungirii finanțărilor garantate și contragarantate.

Asemănător anului 2013, și în anul 2014, se remarcă faptul că, prin activitatea de contragarantare desfășurată, principalele beneficiare ale contragarantiilor acordate sunt întreprinderile mici (48%), microîntreprinderile⁵ (41% din numărul total de contragarantii), urmate de întreprinderile mijlocii (11%). Ponderile deținute în volumul contragarantiilor acordate fiecăreia din cele trei categorii de IMM relevă menținerea aceluiași raport.

Facilitățile introduse pentru microîntreprinderi, începând cu data de 01 iulie 2012, de preluare a riscului la nivelul procentului de contragarantare maxim admis de 80% pentru microfinanțările⁶ destinate capitalului de lucru, au fost valorificate la un număr de 149 contragarantii, cu o valoare de 7,4 mil. lei.

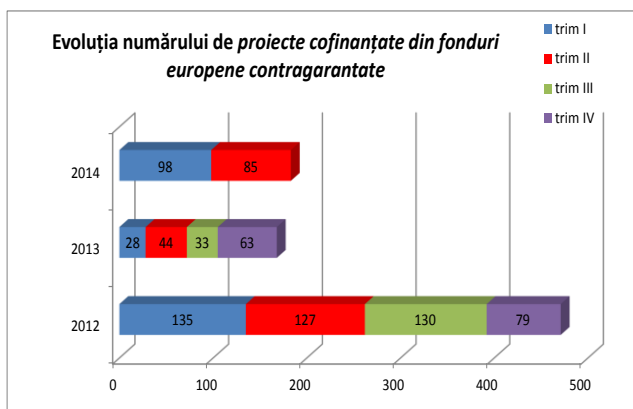
O atenție deosebită a fost acordată accesării creditelor pentru cofinanțarea proiectelor europene, FRC practicând încă de la demararea activității procentul de contragarantare maxim prevăzut în legislația europeană (80%). Dacă începând cu ultimul trimestru al anului 2012 s-a înregistrat o schimbare de tendința a cererii de garantare - contragarantare a unor proiecte cofinanțate din fonduri europene, consecință a reducerii cererilor de cofinanțare ca urmare a deciziei Comisiei Europene de a introduce în procedură de "presuspendare" cea mai mare parte a programelor cofinanțate prin fondurile structurale, în prima parte a anului 2014 s-a remarcat o creștere semnificativă a numărului cofinanțărilor contragarantate. Este de menționat faptul că FRC a menținut în anul 2014 procentul maxim de contragarantare de 80% asumat pentru această categorie de finanțări/cofinanțări, transmițând astfel un mesaj pozitiv IMM-urilor care doresc derularea unor proiecte înscrise în aceste programe, dar și finanțatorilor.

Evoluția comparativă a acordărilor de contragarantii aferente finanțărilor cu cofinanțare europeană este prezentată în graficele nr. 6 și 7.

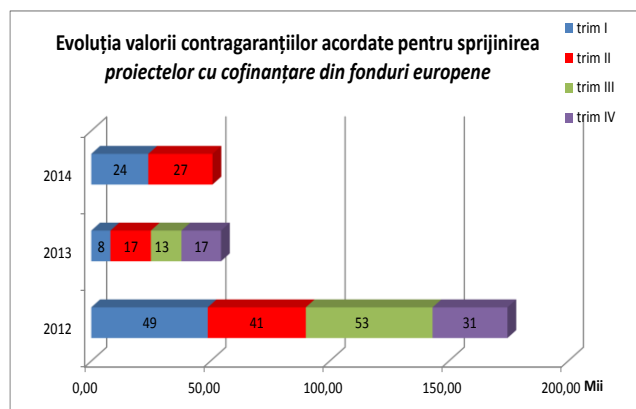
⁵ Clasificarea pe cele trei categorii s-a făcut ținând cont de criteriul >nr. de salariați, respectiv microîntreprindere cu până în 10 salariați, întreprinderi mici cu 10 – 50 salariați, întreprinderi mijlocii cu 50 – 249 de salariați.

⁶ Finanțare în valoare de cel mult 25.000 euro sau echivalent lei acordată unei microîntreprinderi.

Grafic nr. 6

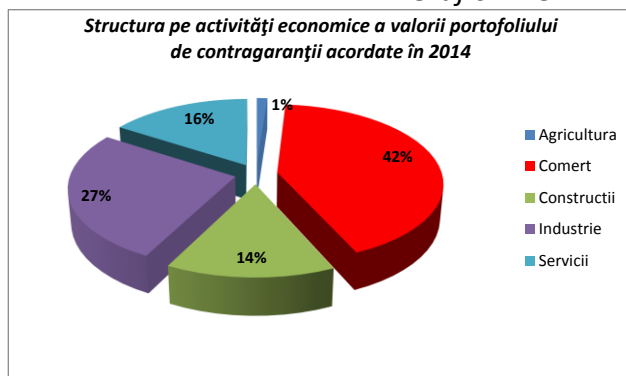
Grafic nr. 7

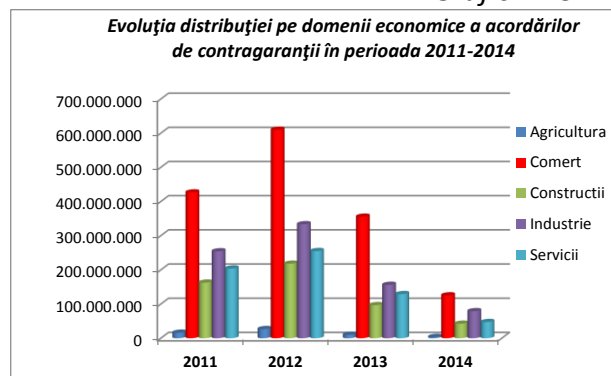
Analiza portofoliului FRC pune în evidență faptul că, în funcție de intervalele de scadență, 67% din contragaranții au fost acordate pentru finanțări pe termen scurt, 21% pentru finanțări pe termen mediu și doar 12% pentru finanțări pe termen lung.

Din punctul de vedere al domeniilor economice în care activează IMM susținute prin mecanismul de garantare/contragarantare, comerțul reprezintă domeniul predominant, astfel cum se relevă în graficele nr. 8 și 9.

Grafic nr. 8

Grafic nr. 9

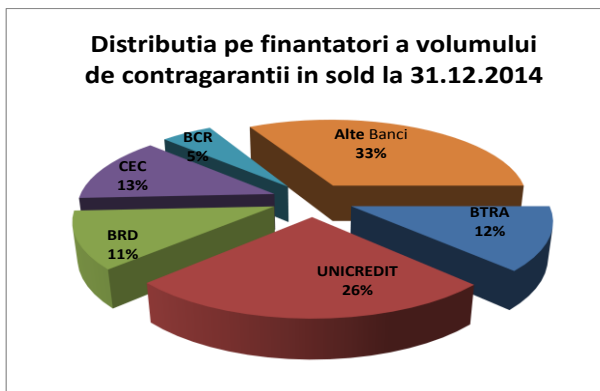

Ponderea importantă a comerțului în volumul de contragaranții este consecința, pe de-o parte, a necesarului de finanțare al acestui sector (în special pentru capitalul de lucru), iar pe de altă parte, a politicii băncilor de susținere a acestui domeniu de activitate.

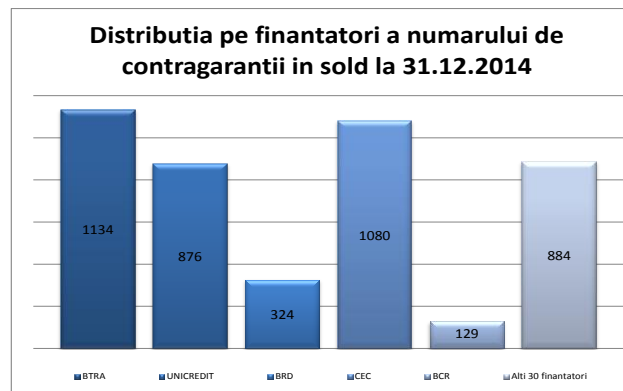
Structura pe finanțatori a portofoliului FRC la 31.12.2014 (graficele nr.21 și 22) reflectă gradul de instituționalizare a mecanismului de garantare/contragarantare realizat cu

participarea unui număr de 35 de instituții finanțatoare care au acordat IMM-urilor finanțări garantate de fondurile de garantare și contragarantate de FRC.

Grafic nr. 21

Grafic nr. 22

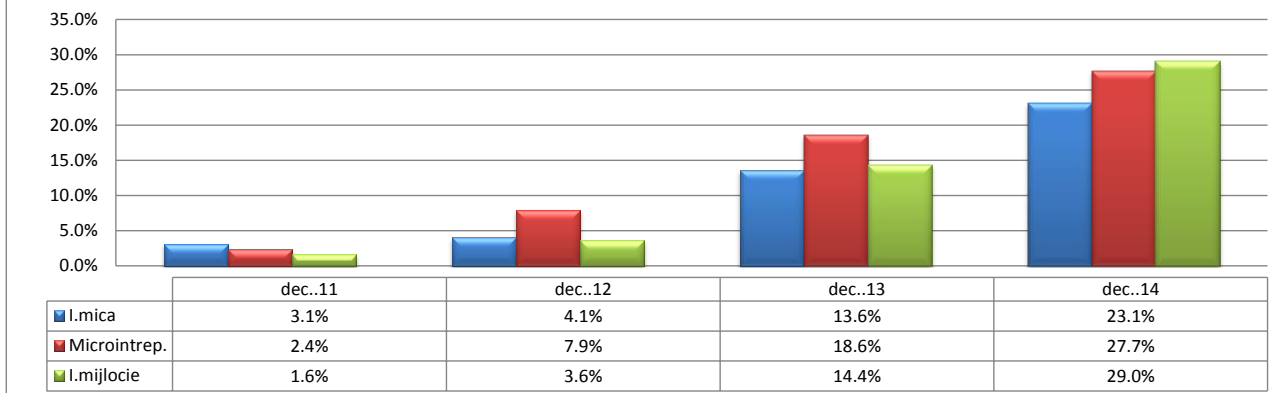
Principalele bănci participante în cadrul acestui mecanism sunt: UNICREDIT, Banca Transilvania, CEC, BRD și BCR. Conform situației expunerilor la 31.12.2014, cele cinci bănci cumulează în continuare cca. 67 % din volumul acestora și respectiv 80% din numărul lor total de contragarantii în sold.

Ca și în cazul sectorului IMM din economia românească, rata creditelor neperformante variază invers proporțional cu dimensiunea IMM și este neuniform distribuită prezentând diferențe importante după sectoarele economice de activitate, dimensiunea firmei, moneda de creditare și maturitatea inițială a finanțării.

Din perspectiva portofoliului FRC evoluția din 2014 a fost imprimată în primul rând de ritmul mai accentuat de deteriorare a capacității de onorare a serviciului datoriei a întreprinderilor mijlocii (rata creditelor neperformante aferente a evoluat în acest interval de la 14,4% la 29%), urmata de o creștere de cca. 9 puncte procentuale aferenta microîntreprinderilor și întreprinderilor mici (grafic nr.24).

Grafic nr. 24

Evoluția ratei creditelor neperformante aferente IMM din portofoliul FRC, după dimensiunea acestora

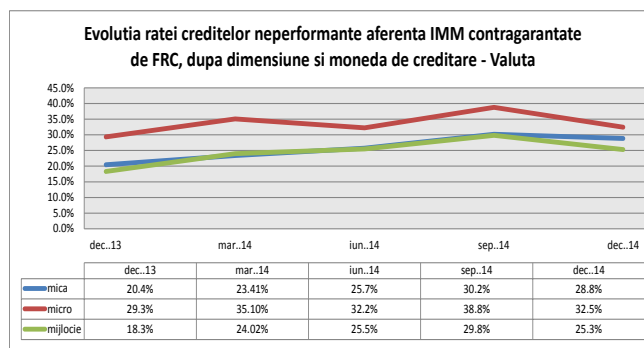
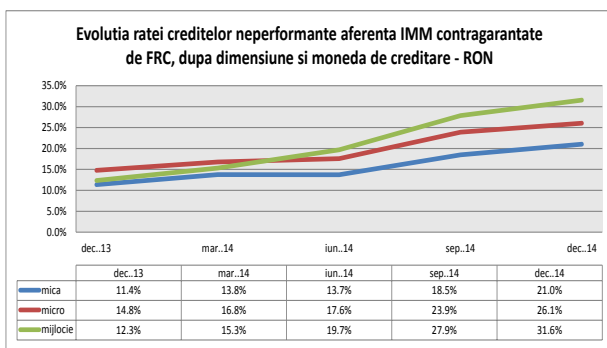

Creditarea în valută se dovedește în continuare mai riscantă decât cea în monedă națională; astfel, din perspectiva portofoliului FRC, rata creditelor neperformante în valută a evoluat de la o rată NPL de 21,4% la sfârșitul anului 2013, la 29% la finele anului 2014. Cu toate acestea rata corespunzătoare creditelor neperformante în moneda națională s-a dublat pe parcursul anului 2014, de la 12,5% la 31.12.2013 la 25% la 31.12.2014. Trebuie să menționăm că această evoluție nedorită a neperformanței creditelor în valută are însă un impact redus asupra portofoliului FRC, în care contragaranțiile asociate unor finanțări în valută reprezintă cca. 29%.

Nivelul și evoluția ratei NPL aferentă creditelor neperformante în valută reflectă impactul agregat a două aspecte distincte (Grafic nr. 26): (i) nivelul ridicat al ratei NPL este imprimat în primul rând de neperformanța ridicată a creditelor acordate microîntreprinderilor (rata NPL de 29,3% în decembrie 2013, respectiv 32,5% în decembrie 2014); (ii) majorarea ratei de neperformanță a creditelor în valută ale întreprinderilor mijlocii (de la 18,3% în decembrie 2013, la 25,3% în decembrie 2014); în același sens au evoluat și ratele creditelor neperformante în valută ale întreprinderilor mici (creșterea ratei NPL ale acestora de la 20,4% în decembrie 2013 la 28,8% în decembrie 2014).

Grafic nr. 25

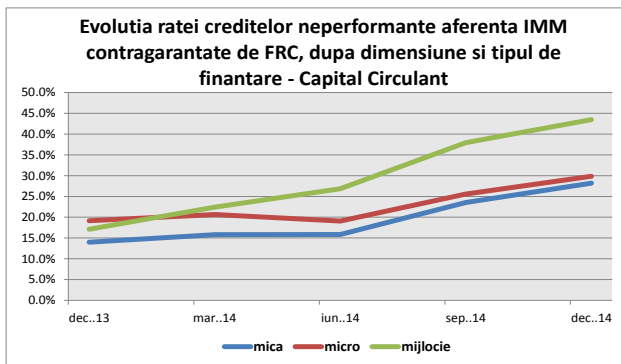
Grafic nr. 26

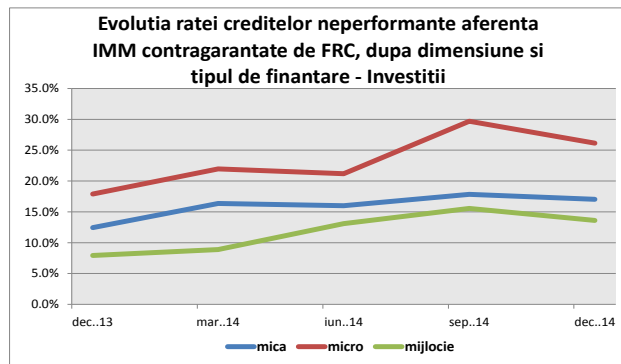
Creșterea neperformanței creditării în valută este similară evoluției înregistrată de către IMM din întreaga economie. Este un alt argument al promovării, la nivelul finanțatorilor, a proiectelor pentru care debitorii au acoperire față de moneda în care se îndatorează și în același timp justifică necesitatea recalibrării strategiilor de garantare/contragarantare ținând cont de acoperirea riscului valutar.

Din perspectiva destinației finanțărilor contragarantate este de menționat pentru 2014 menținerea ritmului de creștere a neperformanței în cazul creditării capitalului circulant pentru toate cele trei tipuri de IMM (o creștere semnificativa înregistrând întreprinderile mijlocii de la cca. 17% la 43%), concomitent cu o ușoară scădere a ratei NPL în cazul creditării investițiilor (graficele nr. 27 și 28).

Grafic nr. 27

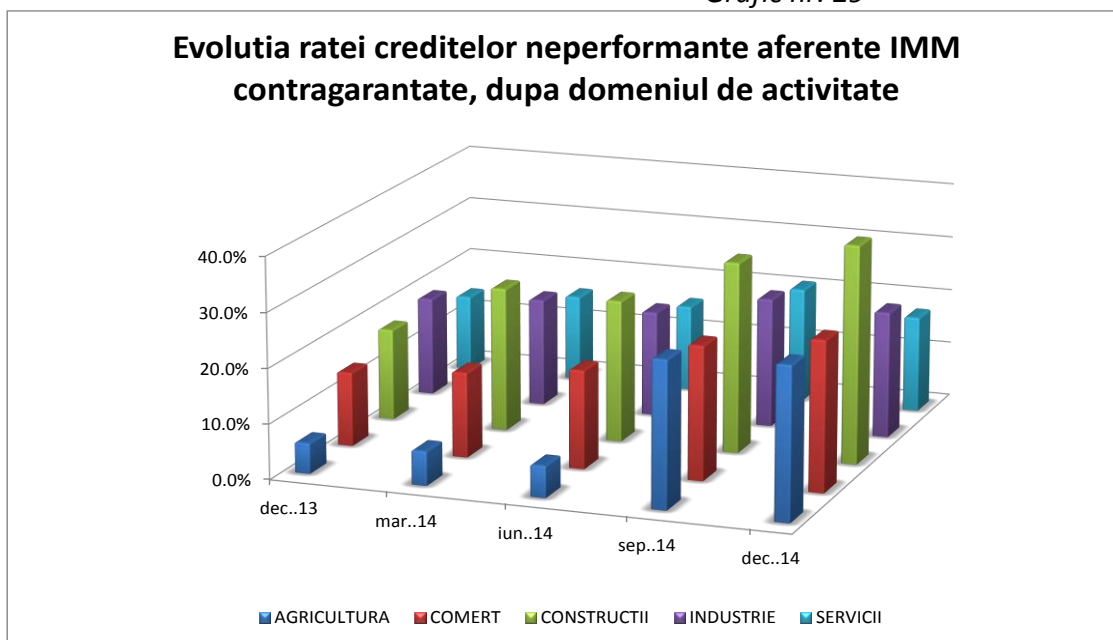

Grafic nr. 28

Analiza ratei creditelor neperformante în funcție de sectorul de activitate (graficul nr. 29) arată că cele mai riscante societăți din portofoliul FRC sunt cele din domeniul agriculturii, urmate de cele care activează în domeniul construcțiilor și al comerțului. Neperformanța IMM din cele două domenii menționate s-a majorat consistent în semestrul II față de primul semestru, în timp ce IMM activând în domeniul industriei și al serviciilor s-au menținut într-un ecart de 3-4%.

Grafic nr. 29

Contextul macroeconomic

La nivelul anului 2014, piața creditului s-a confruntat cu politicile încă restrictive ale băncilor care au avut ca rezultat înregistrarea unor evoluții oscilante privind accesul companiilor (în special IMM-uri) la finanțare. Deciziile BNR de continuare a procesului de reducere a ratei dobânzii de politică monetară și de scădere a ratelor rezervelor minime obligatorii, împreună cu demararea procesului de curățare a bilanțurilor bancare de credite neperformante, au avut rolul de a asigura premisele unei reluări sustenabile a activității de creditare a companiilor în condiții prudentiale, în condițiile în care băncile dețin resursele financiare necesare.

La rândul lor, băncile și-au aliniat strategia operațională majorând oferta de credite în lei și restricționând-o pe cea în valută în contextul reglementărilor speciale privind debitorii expuși la riscul valutar în continuare sectorul IMM se confruntă cu o birocratizare excesivă a accesului la finanțare dar și cu existența unor factori inhibitori în ceea ce privește cererea agregată de credit (ex:nivelul prea ridicat al dobânzilor și comisioanelor, cerințele privind valoarea sau tipul garanției, clauzele contractuale etc.). Aceasta situație este relevată de evoluția negativă a finanțării sectoarelor producătoare de bunuri comercializabile, a firmelor inovative, a serviciilor

comercializabile (turism, transporturi, telecomunicații) sau a sectoarelor mai productive și cu potențial de export în perioada până la finele anului 2014 și anume:

- a. sectoarele producătoare de bunuri comercializabile (*tradables*) au înregistrat o restrângere cu 0,3 la sută a finanțării totuși de mai mică amplitudine față de reducerea de 7,4 la sută consemnată în cazul celor producătoare de bunuri necomercializabile (*non-tradables*);
- b. creditele acordate firmelor producătoare de bunuri cu valoare adăugată mare (*medium high-tech* și *high-tech*) au scăzut cu 6,6 la sută, într-un ritm mai accentuat decât cele acordate firmelor care încorporează o valoare adăugată mai scăzută în bunurile pe care le produc (*low-tech* și *medium low-tech*), a căror contracție a fost de 1,7 la sută;
- c. firmele prestatoare de servicii care presupun un nivel de cunoaștere mai ridicat (*knowledge-intensive*) au înregistrat o reducere a finanțării semnificativ mai mare decât în cazul firmelor prestatoare de servicii care presupun un nivel de cunoaștere mai scăzut (*less knowledgeintensive*), respectiv cu -19,6 la sută față de -4,9 la sută (sursa: BNR)

În acest sens, este necesar ca în următoarea perioadă să aibă loc un proces gradual de reluare a finanțării economiei reale și în special a acelor companii care generează valoare adăugată într-un mod sustenabil. În economie există un potențial creditabil important și viabil încă neexploatat aparținând segmentului de IMM-uri (ponderea companiilor cu credite la bănci a fost mereu relativ redusă comparativ cu stocul total de companii active indiferent de faza ciclului economic; sub 15 la sută din firmele active din România au beneficiat de un credit) (sursa BNR)

Interesul trebuie să se îndrepte înspre companii cu *leverage* scăzut, care până în prezent au preferat autofinanțarea și care în contextul decalajelor ciclurilor operaționale, a noilor proiecte de investiții, a oportunităților privind accesarea de fonduri europene pot avea nevoi reale de finanțare. Comisa Europeană a lansat în 2014 în contextul premiselor Strategiei Europa 2020, o serie de programe europene pentru dezvoltarea antreprenorială și stimularea competitivității și inițiativei la nivel regional (COSME, Horizon 2020), programe la care IMM-urile autohtone pot să aplice. În acest context, probabil că într-un timp relativ scurt piața de capital va fi reactivată și rolul FRC, ca furnizor de contragarantii și diminuator de risc va crește semnificativ.

Implementarea și perfecționarea schemelor de ajutor de minimis

La finele anului 2013, Consiliul de Supraveghere, ținând cont de necesitatea asigurării continuității activității în perioada de tranziție către implementarea unei noi viziuni strategice a FRC, a aprobat formele revizuite ale Normelor de contragarantare nr. 1/2012, nr. 2/2012,

respectiv nr. 3/2011, prelungind totodată aplicabilitatea acestora în perioada 01.01.2014 - 30.06.2014. Prelungirea a fost posibilă în baza dispozițiilor *Regulamentului CE nr. 1998/2006 privind aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul ajutoarelor de minimis*, respectiv *Regulamentului CE nr. 1535/2007 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor de minimis în sectorul producției de produse agricole conform cărora „orice ajutor de minimis care îndeplinește condițiile prevăzute în regulament poate fi pus în aplicare în mod valabil pentru o perioadă suplimentară de șase luni”*.

Astfel, pe întreaga perioadă de aplicabilitate a Normelor de contragarantare menționate, FRC a acordat în total ajutoare de minimis în cuantum de 19.255.465,64 EUR, respectiv 85.974.095,53 Ron, defalcate după cum urmează:

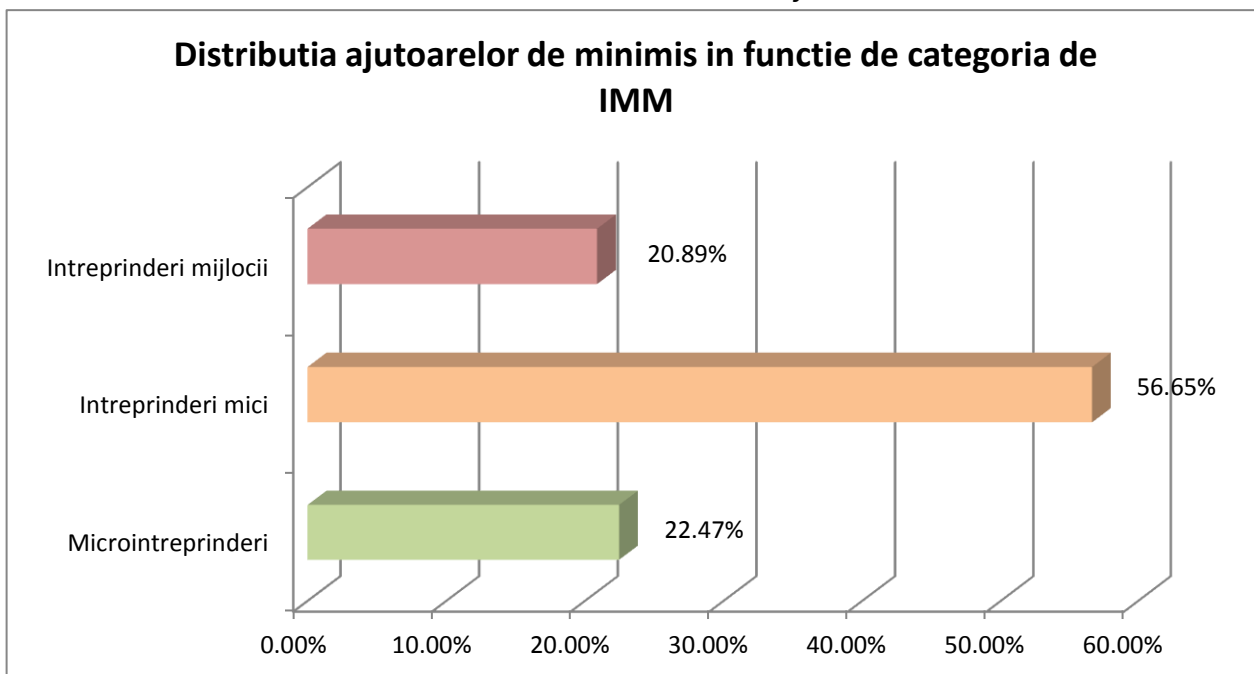
Tabel nr. 8

Nr. crt.	Norma FRC	Nr. de ajutoare de minimis	Valoare ajutor minimis total (Eur)	Valoare ajutor minimis total (Ron)	Din care, în anul 2014:		
					Nr. de ajutoare de minimis	Valoare ajutor minimis total (Eur)	Valoare ajutor minimis total (Ron)
1.	Norma nr. 1/2012	7.954	17.359.005,01	77.485.162,69	1.199	8.061.744,21	35.962.501,58
2.	Norma nr. 2/2012	1.030	1.729.920,90	7.738.789,23	106	393.242,91	1.756.831,75
3.	Norma nr. 3/2011	31	3.474,48	15.487,20	1	2.053,81	9.100,00
4.	Norma nr. 4/2011	289	163.065,25	734.656,41	-	-	-
	TOTAL	9.304	19.255.465,64	85.974.095,53	1.306	8.457.040,93	37.728.433,33

Nota: Norma nr. 4/2011 a expirat la 31.12.2012

În ceea ce privește categoria IMM susținute, se constată că ajutorul de minimis acordat a fost orientat preponderent către întreprinderile mici după cum se poate observa în graficul alăturat.

Grafic nr. 38

Începând cu luna iulie 2014 a devenit obligatorie respectarea dispozițiilor noilor reglementări comunitare privind acordarea ajutoarelor de minimis, respectiv *Regulamentul CE nr.1407/2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis și Regulamentul CE nr.1408/2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol.*

Prin urmare, în acord cu reglementările de mai sus și răspunzând totodată în mod corespunzător și cerințelor de prudențialitate crescută și noii viziuni strategice a FRC, în primul semestru al anului 2014 experții FRC au elaborat noile scheme de contragarantare/ajutor de minimis, respectiv:

- *Schema de contragarantare - ajutor de minimis pentru sprijinirea accesului IMM la finanțare,*
- *Schema de contragarantare – ajutor de minimis pentru sprijinirea accesului la finanțare a IMM din sectorul agricol,*

Schemele de contragarantare în discuție au fost aprobate prin Decizia Consiliului de Supraveghere nr. 69/05.06.2014 și, ulterior, au fost transmise, împreună cu convențiile de contragarantare, fondurilor de garantare partenere. În urma discuțiilor și a schimbului de corespondență purtate cu fondurile de garantare a rezultat necesitatea modificării unor prevederi din schemele și convențiile de contragarantare aferente. Aceste modificări au fost aprobate prin Deciziile Consiliului de Supraveghere nr.72/10.07.2014 și nr.73/17.07.2014, respectiv 77/22.09.2014 în cazul sprijinului destinat sectorului agricol.

Schema de contragarantare - ajutor de minimis pentru sprijinirea accesului IMM la finanțare a fost transmisă Consiliului Concurenței, în vederea obținerii unei opinii din partea acestei instituții. Analiza efectuată de experții Consiliului Concurenței a relevat ca aceasta este în concordanță cu legislația aplicabilă în domeniul ajutorului de stat.

În cazul *Schemei de contragarantare – ajutor de minimis pentru sprijinirea accesului la finanțare a IMM din sectorul agricol*, implementarea efectivă era condiționată de obținerea acordului Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pentru ca, din plafonul ajutoarelor de minimis stabilit pentru România în domeniul agriculturii primare, FRC să poată utiliza o sumă maximă multianuală. În aceste condiții, ca urmare a demersurilor întreprinse de FRC, în data de 25 iulie 2014 MADR și-a dat acordul pentru utilizarea sumei de 105.000 lei necesar pentru derularea acestei scheme de minimis.

Noul cadru normativ de desfășurare a activității FRC intrat în vigoare la 01.07.2014 este caracterizat - în principal - prin renunțarea la mandatul încredințat fondurilor de garantare în acordarea de contragaranții, precum și prin criteriile de prudențialitate crescută în ceea ce privește eligibilitatea beneficiarilor. Pe de altă parte, FNGCMM - principalul fond de garantare partener al FRC în ceea ce privește volumul de garanții care beneficiază de contragaranții - a luat decizia de a contragaranta, în baza convenției de contragarantare semnate, doar garanțiile acordate în baza convențiilor exprese. De asemenea, la finele anului 2014 a fost demarată elaborarea *Schemei de contragarantare destinată sprijinirii accesului la finanțare a IMM – contragaranții de valori mici* care va facilita mecanismul prin care sunt acordate contragaranțiile de maximum 100.000 EUR și se va putea răspunde în mod adecvat cerințelor suplimentare de flexibilitate în ceea ce privește analiza solicitărilor de contragarantare, formulate în mod repetat de fondurile de garantare, în condițiile păstrării calității portofoliului FRC.

În cadrul noului mecanism, pentru celeritate, o parte dintre documentele și informațiile pe baza cărora se analizează eligibilitatea IMM la contragarantare vor fi transmise de fondul de garantare (declarațiile pe propria răspundere ale IMM, certificatul de atestare fiscală și solicitarea de contragarantare), restul (informații din CRC și CIP, precum și cele din situațiile financiare ale IMM) vor fi menționate de fondul de garantare în solicitarea de contragarantare,

fără ca documentele primare⁷ să fie transmise la acordarea contragaranțiilor, ci doar la plata acestora (evident, numai în cazul contragaranțiilor solicitate la plată).

Demersuri în vederea îmbunătățirii procesului de garantare - contragarantare

Pe parcursul anului 2014 au fost continuate eforturile FRC în vederea consolidării și eficientizării instrumentului contragarantării.

În acest sens, FRC s-a adresat Ministerului Finanțelor Publice (MFP) supunând atenției acestei acestuia posibilitatea creării unei soluții integrate de dezvoltare a mecanismului de garantare - contragarantare, ca instrument de politică publică ce asigură interfața cu sistemul financiar-bancar. A fost astfel înaintat MFP un proiect de reorganizare a activității FRC, care crea instrumente și pârghii suplimentare pentru îmbunătățirea capacității de absorbție financiară a fondurilor structurale și de investiții europene, precum și a coordonării interinstituționale, luând în considerare o implicare mai strânsă a finanțatorilor, specializarea instituțiilor de garantare și contragarantare și crearea unui mecanism de pre-analiză a proiectelor ce urmează a fi finanțate din fondurile structurale și de investiții europene din punctul de vedere al armonizării acestora cu cerințele finanțatorilor.

De asemenea, FRC a continuat și demersurile în vederea emiterii, de către instituțiile competente, a unui ordin de revizuire a *Ordinului ministrului economiei, comerțului și mediului de afaceri nr.2199/2011* care reglementează condițiile de acordare a contragaranțiilor. Solicitățile FRC au fost adresate atât Ministerului Finanțelor Publice, cât și Departamentului pentru IMM, Mediu de Afaceri și Turism din cadrul Ministerului Economiei.

Aceste demersuri s-au finalizat cu succes la începutul anului 2015, când a fost emis *Ordinul ministrului energiei, IMM și mediului de afaceri nr. 489/02.04.2015 pentru aprobarea Condițiilor de acordare a contragaranțiilor de către Fondul Român de Contragarantare S.A.* Acesta abrogă *Ordinul ministrului economiei, comerțului și mediului de afaceri nr. 2199/2011* și introduce criteriile de eligibilitate a beneficiarilor de contragaranții mai restrictive decât cele reglementate prin *Ordinul nr.2199/2011*. Totodată, se stipulează faptul că, în cazul contragarantării garanțiilor acordate de fondurile de garantare pe seama resurselor proprii, în completarea garanțiilor obținute de IMM în baza unor programe guvernamentale de garanții în numele și contul statului, condițiile de acordare a contragaranțiilor vor fi cele prevăzute de actele normative care instituie programele respective.

⁷ extrasele de informații de la CRC și CIP, precum și situațiile financiare ale IMM

Începând cu luna mai a anului 2014, FRC a demarat un schimb de corespondență cu mediul bancar și instituțiile financiare nebancale, în vederea încheierii unui Protocol de colaborare, care să permită FRC să modifice metoda de calcul a ajutorului de minimis în sensul de a opera cu primele *safe-harbour* (prime anuale minime) prevăzute de *Comunicarea CE cu privire la aplicarea art.87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor de stat sub forma garanții*.

Astfel, în conformitate cu dispozițiile comunitare care guvernează acordarea ajutoarelor de minimis, schemele de ajutor de minimis trebuie să îndeplinească condiția de asigurare a „transparenței” acestora, respectiv sunt considerate transparente doar măsurile de sprijin în cadrul cărora elementul de ajutor poate fi calculat cu exactitate *ex ante*.

În vederea satisfacerii acestui criteriu, *Regulamentul CE nr. 1407/2013*⁸ oferă două alternative.

Una dintre acestea se referă la calcularea convențională a echivalentului subvenție brută prin înmulțirea pragului de minimis aplicabil⁹ cu raportul dintre valoarea contragaranției acordate și sumele maxime permise de regulamentele de minimis, precum și cu raportul dintre durata efectivă a contragaranției și durata maximă aplicabilă. Aceasta este, de altfel, varianta practică în prezent de FRC pentru calcularea elementului de ajutor conținut de contragaranție, însă prezintă dezavantajul că, deși este facil de aplicat, valorile care rezultă din aplicarea formulei de calcul sunt foarte ridicate, fiind astfel nefavorabile beneficiarului final, respectiv IMM.

Cea de-a doua metodă de asigurare a transparenței se constituie într-o metodă modernă, extrem de utilizată la nivel comunitar, care constă în calcularea echivalentului subvenție brută pe baza aplicării unor prime anuale minime („prime safe-harbour”) având în vedere ratingul acordat persoanei creditate, conform prevederilor *Comunicării CE cu privire la aplicarea art.87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor de stat sub forma garanții*. Valorile de ajutor de minimis calculate prin utilizarea acestei metode sunt sensibil mai mici decât cele rezultate prin aplicarea formulei anterioare, ceea ce se constituie într-un avantaj pentru IMM¹⁰.

⁸ Dispoziții similare sunt conținute și de *Regulamentul CE nr. 1408/2013*

⁹ 200.000 EUR pentru toate sectoarele de activitate eligibile, cu excepția transportului rutier de mărfuri în contul terților sau contra cost, căruia i se aplică 100.000 EUR

¹⁰ Calcularea unei valori mari a ajutorului sub forma de contragaranție de care beneficiază un IMM, determină atingerea mai rapidă a plafonului de minimis. În astfel de cazuri, IMM devin astfel neeligibile pentru acordarea unui nou ajutor de minimis și nu vor mai putea beneficia de contragaranție.

Având în vedere beneficiile care decurg pentru IMM-uri din utilizarea acestui model de calcul, dar și faptul că aplicarea sa este imposibil de pus în practică fără acordul și participarea finanțatorilor, în cursul lunii mai a anului 2014, FRC s-a adresat tuturor băncilor și instituțiilor financiare nebancale din portofoliul său, în vederea încheierii cu fiecare în parte, a unui Protocol de colaborare.

În baza acestui protocol, finanțatorii transmit FRC un tabel de corespondență între categoriile de risc de credit pentru clienții IMM (calitatea creditului) și cele 7 categorii de rating prevăzute de *Comunicarea CE cu privire la aplicarea art.87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor de stat sub forma garanții* și, în schimb, vor avea dreptul de a accesa baza de date a FRC cuprinzând informații referitoare la expunerile din contragaranții și valorile ajutoarelor de minimis acordate unui anumit beneficiar. Totodată vor avea, din partea FRC, persoane de contact dedicate pe relația cu banca.

Până la finele anului 2014, FRC a încheiat Protocolul de colaborare cu un număr de **7** finanțatori: CEC Bank S.A, Credit Europe Bank Romania S.A, Next Capital Finance IFN, Banca Comerciala Carpatica S.A., Unicredit Țiriac Bank S.A., Volksbank Romania S.A și BCR S.A. De asemenea, și-au mai exprimat interesul alte **8** instituții financiar-bancare cu care au fost purtate discuții sau care au transmis solicitări pentru clarificarea anumitor aspecte, FRC oferind detalii și explicații pentru fiecare caz în parte.

În conformitate cu obligațiile de raportare asumate în calitate de furnizor prin Normele de contragarantare nr. 1/2012, 2/2012 respectiv 4/2011, FRC a transmis în cursul lunii martie Consiliului Concurenței raportul privind ajutoarele de minimis acordate în anul 2013.

Pentru beneficiarii din domeniul agricol, în conformitate cu prevederile Normei nr.3/2011, a fost elaborate și transmise la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale situațiile privind ajutoarele de minimis acordate de FRC în baza acestei norme.

Totodată, s-a urmărit actualizarea bilunară a ajutoarele de minimis au fost actualizate prin postarea acestora în termen pe site-ul FRC, pentru informarea corespunzătoare a beneficiarilor, a fondurilor de garantare și a terților interesați.

FRC întocmește situațiile contabile în RON, în conformitate cu legea românească, iar conturile statutare anuale sunt întocmite în conformitate cu legea contabilității din România nr. 82/1991 și regulamentele contabile emise de către Ministerul Finanțelor Publice din România. Situațiile financiare prezentate au la baza înregistrările statutare ale FRC, care sunt întocmite pe baza costului istoric, pe principiul continuității activității.

Situațiile financiare cuprind Bilanțul prescurtat, Contul de profit și pierdere și Notelor explicative la situațiile financiare anuale.

Conform prevederilor OMFP 3055/2009 conducerea Fondului a optat pentru neincluderea în situațiile financiare a situației modificărilor capitalului propriu și/sau situația fluxurilor de trezorerie.

Au fost respectate obligațiile prevăzute de lege privind organizarea și conducerea corectă și la zi a contabilității, principiile contabile (prudentei, permanenței metodelor, continuitatea activității bilanțului de deschidere cu cel de închidere, a noncompensării, prevalenței economicului asupra juridicului). Au fost respectate prevederile Legii contabilității nr. 82/1991 cu modificările ulterioare și regulile și metodele contabile prevăzute de legislația în vigoare.

Raportul anual și Situațiile Financiare prescurtate anuale oferă o imagine fidelă a situației activelor și pasivelor, situației economice și financiare a Fondului Roman de Contragarantare SA, cu respectarea reglementărilor în vigoare în România.

Măsuri de perspectivă pentru anul 2015

1. Relansarea activității de contragarantare ca instrument de politică publică pentru facilitarea accesului la finanțare al IMM prin:

- **Configurarea prioritizată a sprijinului acordat prin contragaranții** (export, agricultură, cercetare-dezvoltare, inovare, reciclare, eco-turism, producția, IT&C, energie și utilități etc.);
- **Încheierea de parteneriate cu fondurile de garantare, configurate pe domenii prioritare susținute**, pentru facilitarea costurilor, debirocratizare, fluidizare, celeritate în analiză etc;
- **Îmbunătățirea continuă a procedurilor și normelor de contragarantare**, a sistemului de prudențialitate și de evaluare a riscului de contragarantare în raport de dinamica analizei și a proceselor specifice.

2. Accesarea instrumentelor financiare inovative în cadrul programelor de susținere a IMM finanțate prin Fondul European de Investiții și din fondurile structurale și de investiții europene:

- Elaborarea și promovarea unei scrisori de intenție privind dobândirea **de către FRC a calității de intermediar financiar în cadrul unui program european finanțat de FEI pentru susținerea IMM:**
 - **COSME** – Programul UE pentru Competitivitatea IMM – Loan Guarantee Facility,
 - **ORIZONT** – InnovFin SME Guarantee Facility,
 - **Europa Creativă** – Cultural and Creative Sector Guarantee Facility

- Dezvoltarea și perfecționarea mecanismelor și a produselor de contragarantare pentru susținerea accesului la finanțare al IMM prin acordarea cu obiectivele tematice ale programelor europene structurate pe priorități de finanțare națională pentru cadrul financiar 2014-2020:
 - Sunt vizate IMM aflate în fazele de start-up, creștere și transfer, IMM cu creștere rapidă din sectorul inovativ, IMM din sectorul cultural creativ, IMM tinere, nou înființate și inovative din sectorul C&D, IT&C susținute potrivit Acordului de parteneriat 2014-2020 România-CE, Planului de acțiune pentru îmbunătățirea accesului la finanțare al IMM, Programelor COSME, ORIZONT, Europa creativă.

3. Asigurarea sustenabilității și perfecționării continue a mecanismului contragarantării prin:

- Implementarea unui proiect de asistență tehnică specializată în vederea recalibrării instituționale, inclusiv a capitalului FRC și a instrumentelor specifice de sprijin pentru IMM.
- Efectuarea și implementarea proiectului necesită sprijin guvernamental, cel puțin la nivelul acționarului majoritar și implicarea directă a managementului FRC.
- Finalitatea proiectului ar trebui să contribuie la:
 - Îmbunătățirea guvernancei corporative la nivelul FRC,
 - Diversificarea sprijinului oferit IMM prin instrumente specifice adaptate potențialului acestora și consolidării mediului de afaceri.

4. Perfecționarea mecanismelor de lucru din perspectiva colaborării cu instituțiile financiare interne și internaționale prin:

- Calibrarea mecanismului de garantare - contragarantare cu instituțiile partenere în ceea ce privește convențiile de lucru din perspectiva accesibilității și riscului, prin:
 - elaborarea unui profil de risc de portofoliu la nivelul FRC bazat pe serviciul datoriei și ratingurilor interne ale companiilor finanțate,
 - Limitarea expunerilor pe sectoarele cu risc de neplată ridicat.
- Elaborarea unui sistem de rating intern al portofoliului de contragarantării acordate în funcție de dinamica unor indicatori cantitativi și calitativi cuprinși în schemele de contragarantare și documentele de lucru privind riscul.
- Încheierea de parteneriate de colaborare pentru schimb de experiență și bune practici cu instituții similare europene, membre AECM.

5. Dezvoltarea și diversificarea comunicării și a relațiilor instituționale cu fondurile de garantare a creditelor pentru IMM, instituțiile financiare și bancare, antreprenoriatul specific IMM și mediul de afaceri în general, asociații reprezentative specifice, autorități publice și mass-media, în scopul diseminării conținutului și a dinamicii mecanismelor și instrumentelor de operare ale FRC prin:

- **Consolidarea procesului de integrare a FRC în mecanismele sistemului financiar-bancar,** în specializarea, dezvoltarea și diversificarea procesului de diseminare a elementelor de politică și strategie, a normelor și procedurilor FRC care asigură îndeplinirea obiectivelor și a misiunii instituționale,
- **Furnizarea de informații transparente și utile cu privire la procesul contragarantării,** aspect esențial pentru implementarea unui mecanism viabil de accesare a creditelor garantate și contragarantate, precum și o condiție elementară pentru respectarea reglementărilor comunitare specifice,
Consolidarea parteneriatelor cu integratorii de comunicare, organizatorii de evenimente specifice și mass media, în general, pentru promovarea și reflectarea corespunzătoare a mesajelor și punctelor de vedere, opiniilor și noutăților instituționale exprimate de FRC și reprezentanții acestuia în cele mai bune condiții și în condițiile menținerii unui standard ridicat de profesionalism,
- **Continuarea promovării FRC prin intermediul comunicatelor și a conferințelor de presă, presei scrise și on-line, radio/TV/internet live și a materialelor informative specifice** și menținerea unei abordări profesioniste și de interes comun pentru creșterea apetitului de informație financiară de calitate în rândul publicului țintă,
- Asigurarea continuității în întreținerea corespunzătoare și actualizării continue cu informații de interes a site-ului propriu www.contragarantare.ro.

* *